

Bijlage VWO
2021

tijdvak 1

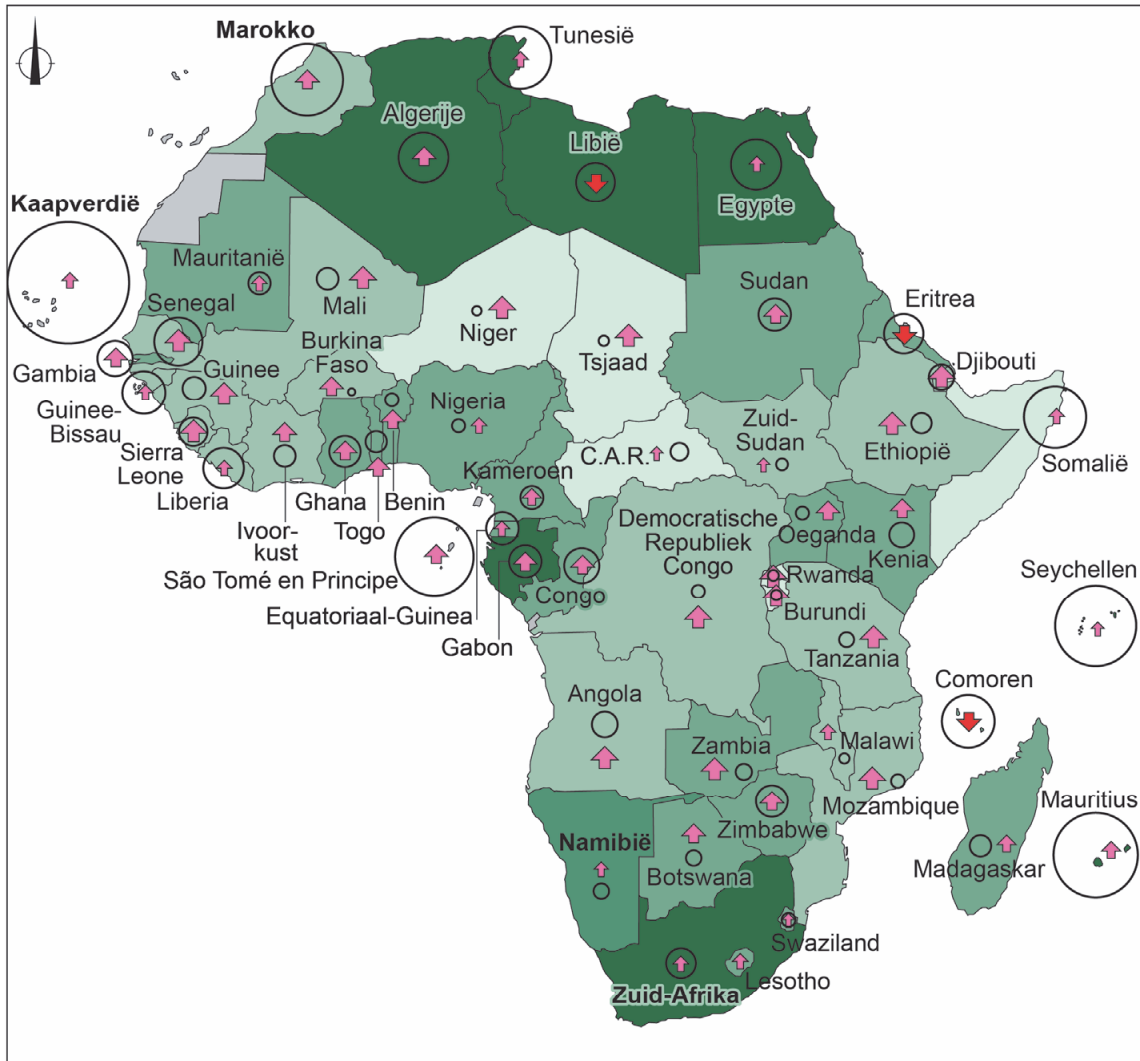
aardrijkskunde

Bronnenboekje

Opgave 1 – Ontwikkeling en migratie in Afrika

bron 1

Veranderingen in de VN-ontwikkelingsindex in Afrika en migratie naar bestemmingen buiten Afrika

Legenda:

aantal intercontinentale emigranten per 1.000 inwoners in 2015

score op VN-ontwikkelingsindex (in drie categorieën)

I van I naar II (<0,4)   II van II naar III (0,4-0,6)   III (>0,6)

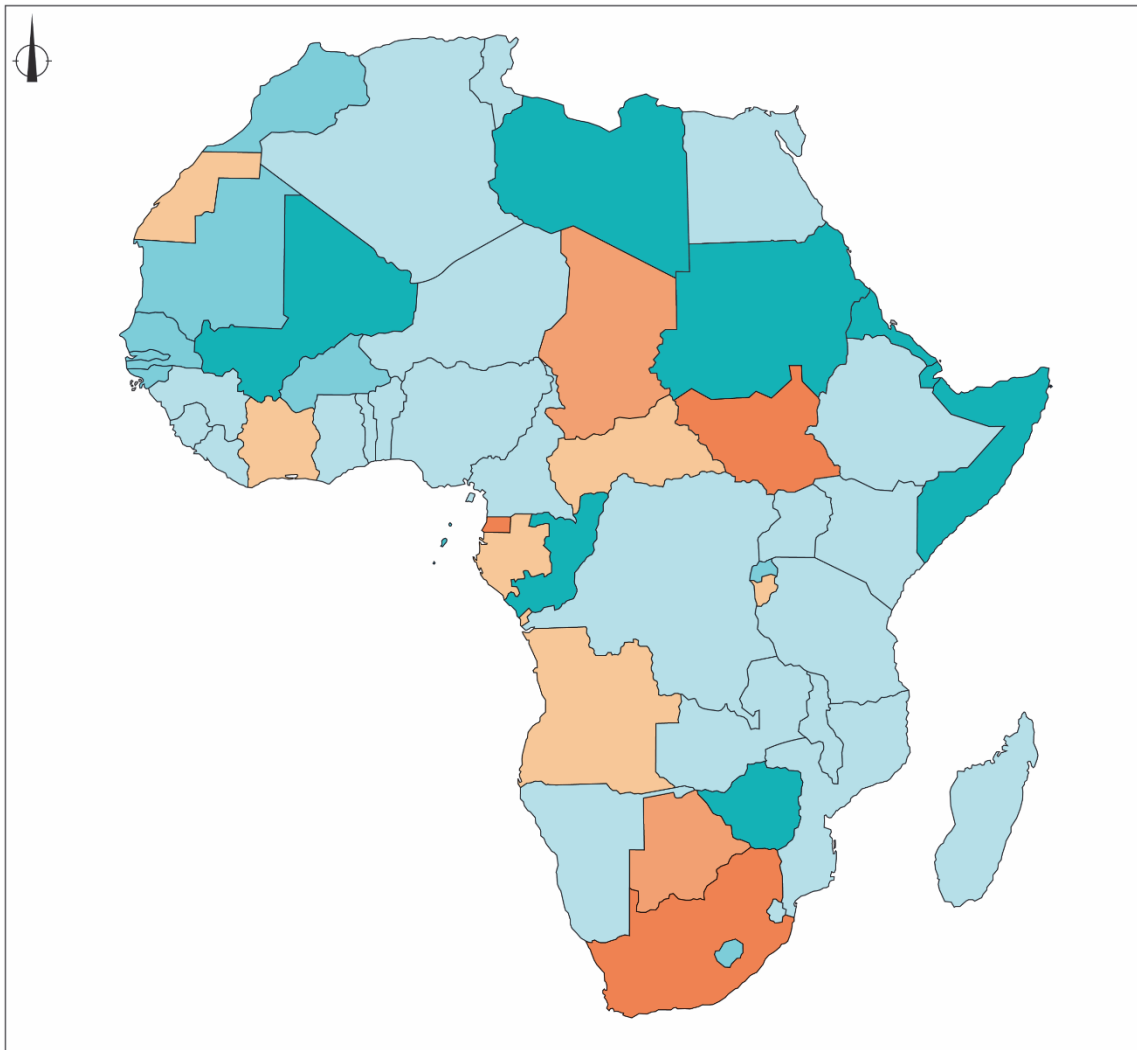
↑	↑	↓	↓	verslechtering
↑	↑	↑	↑	enige verbetering
↑	↑	↑	↑	sterke verbetering
↑	↑	↑	↑	zeer sterke verbetering

schaal 1: 75.000.000

bron 2

Migratiesaldi in Afrika

Legenda:

aantal immigranten minus aantal emigranten per 1.000 inwoners, 2010-2015

vertrekoverschot

0 - 5
5 - 10

10 - 15
15 of meer

vestigingsoverschot

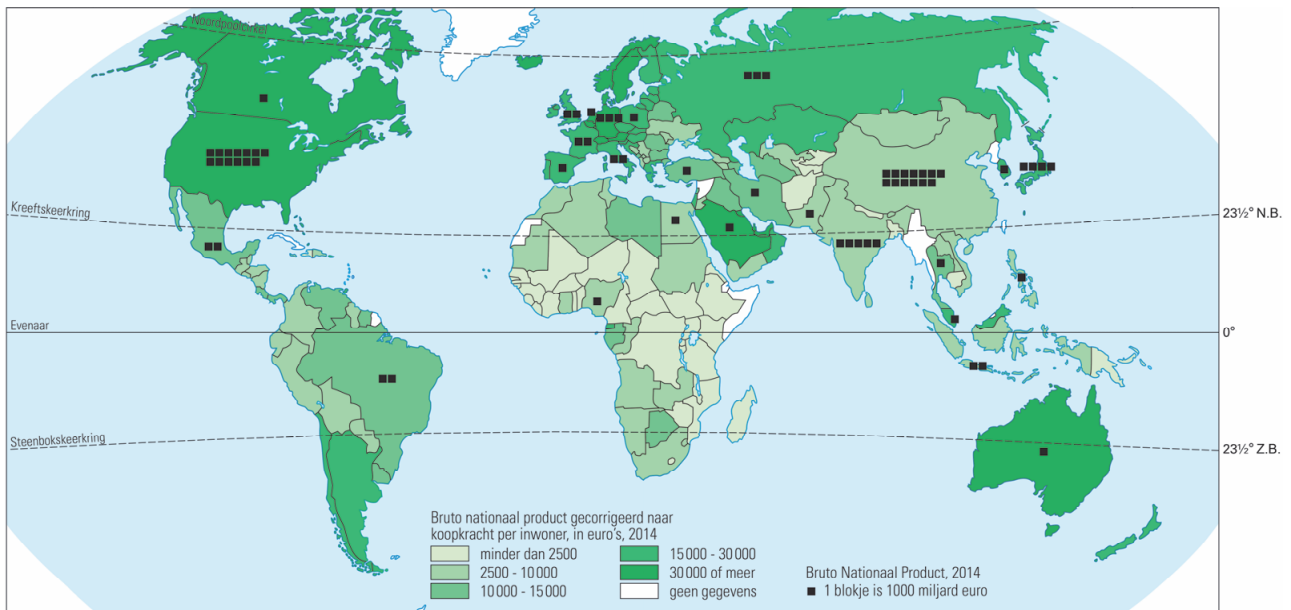
0 - 5
5 - 10

10 of meer

schaal 1: 75.000.000

bron 3

Bruto nationaal product (bnp) per inwoner

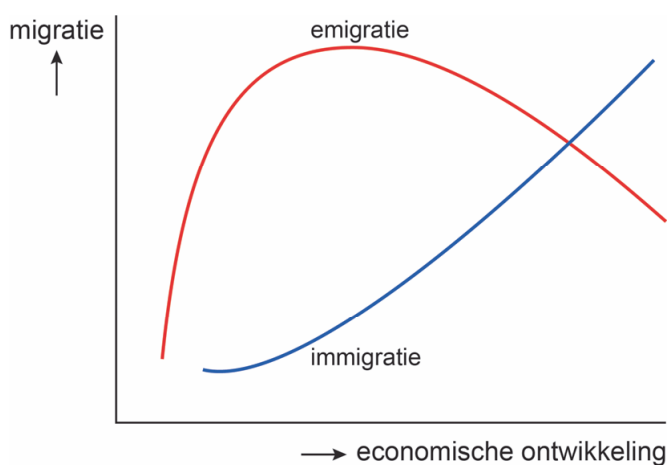
schaal 1: 200.000.000

bron 4

Economische ontwikkeling en migratie in Afrika

Afrika is een continent in beweging: zowel intra- als intercontinentaal zijn Afrikanen *on the move*. Afrikaanse migratie is voornamelijk het gevolg van armoede, internationale ongelijkheid en geweld. Vaak wordt aangenomen dat de oplossing voor dit vraagstuk moet worden gezocht in de economische ontwikkeling van de herkomstlanden.

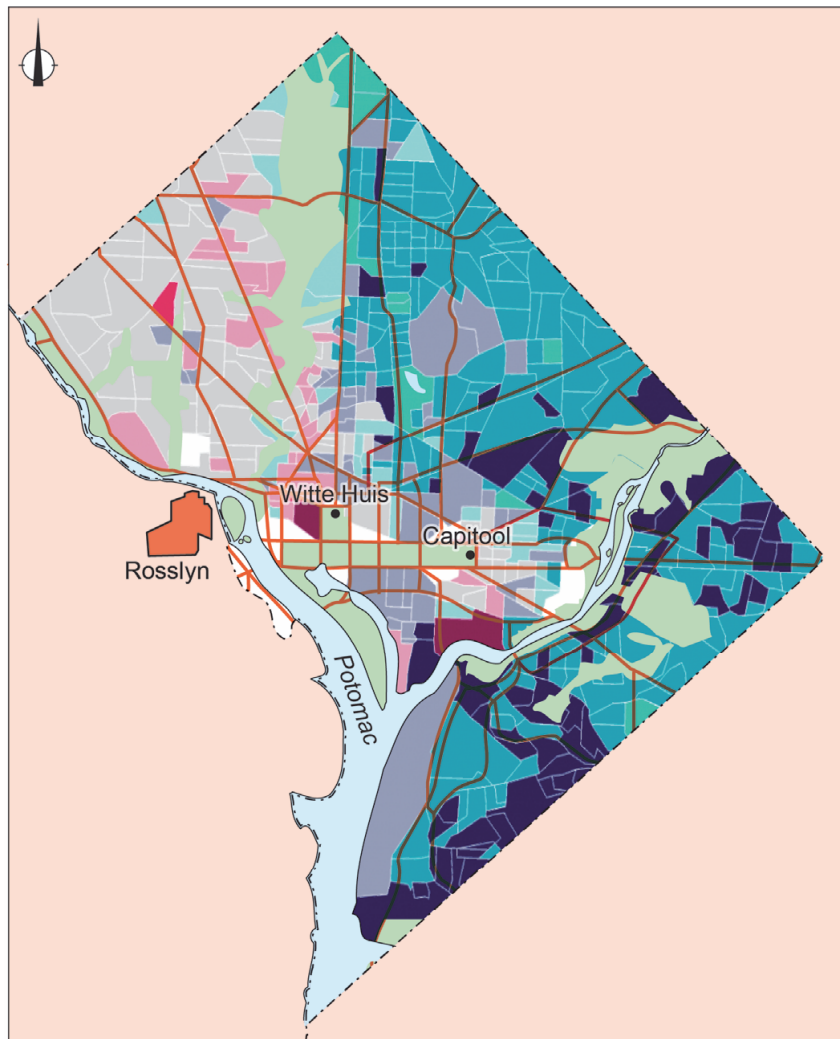
Een migratietransitiemodel: de transitie van een emigratieland naar een immigratieland

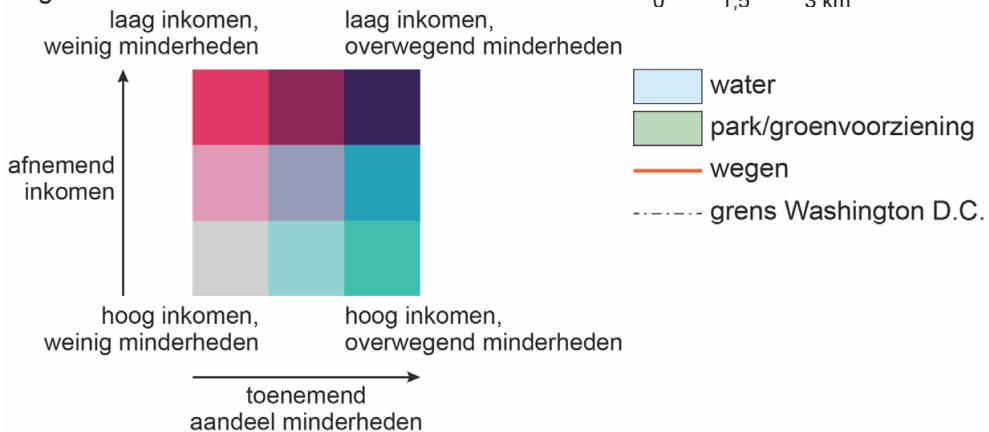
Opgave 2 – Ruimtelijke segregatie in Washington D.C.

bron 5

Ruimtelijke segregatie in Washington D.C.

Legenda:

Opgave 3 – De uitbarsting van Anak Krakatau

---

bron 6

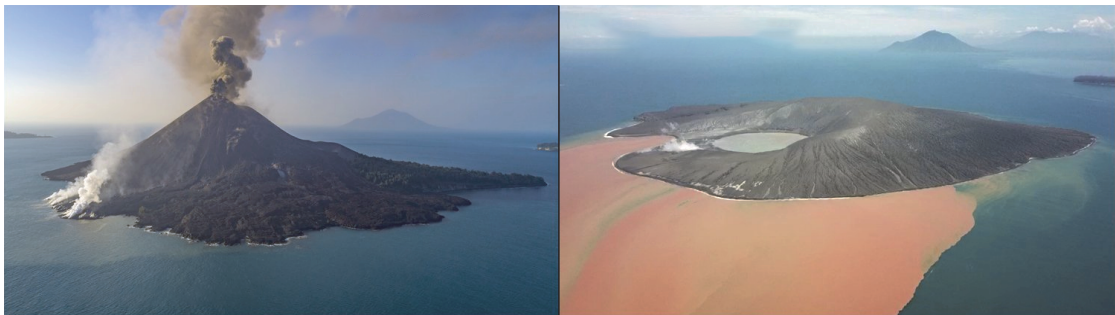
Krakatau en Anak Krakatau

In de Straat Sunda, tussen de Indonesische eilanden Sumatra en Java, ligt het eiland Krakatau. In 1883 barstte de vulkaan op Krakatau uit. Hierdoor werd tweederde van het eiland weggeblazen. Drie kleine eilandjes bleven over.

Vanaf 1927 vonden regelmatig onderzeese vulkaanuitbarstingen plaats en na een tijd ontstond een nieuw vulkanisch eiland: Anak Krakatau, 'het Kind van Krakatau'. Anak Krakatau groeide uit tot een vulkaan van 338 meter hoog.

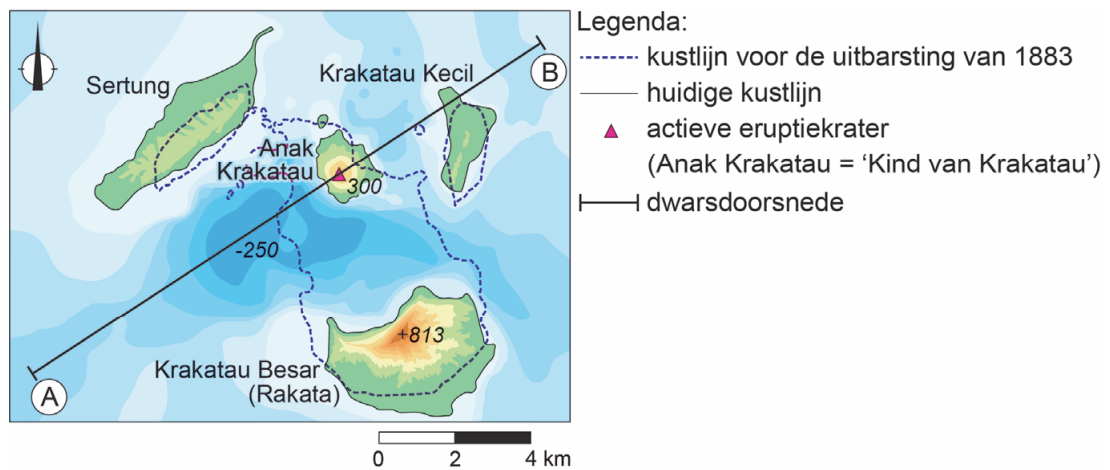
Op 22 december 2018 vond een eruptie van Anak Krakatau plaats. Deze eruptie veroorzaakte een tsunami waardoor in de Indonesische kustgebieden ruim 200 dodelijke slachtoffers vielen en meer dan 800 mensen gewond raakten.

Anak Krakatau: voor en na de uitbarsting van 22 december 2018

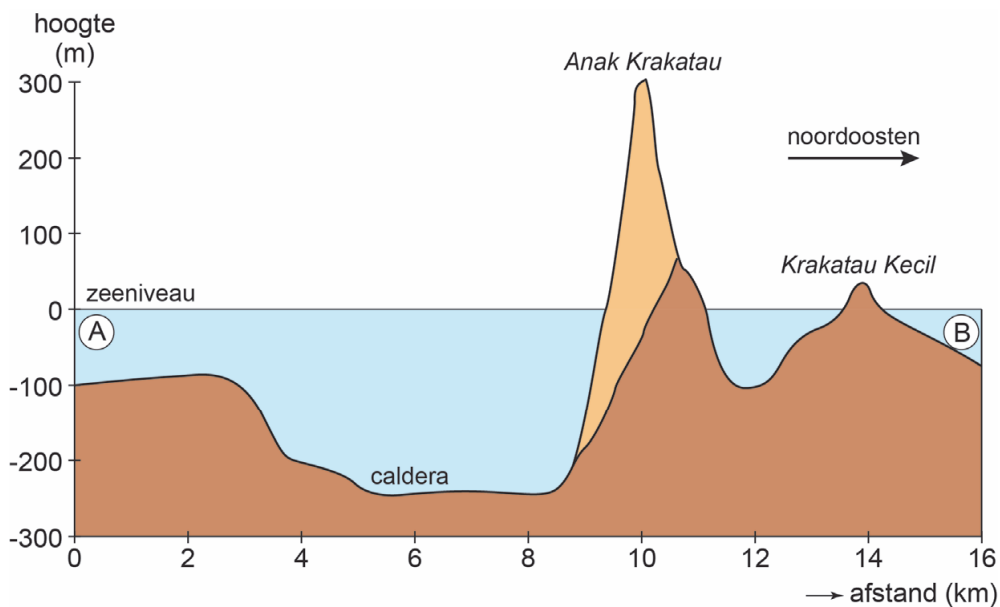

bron 7

Dwarsdoorsnede Anak Krakatau en omgeving

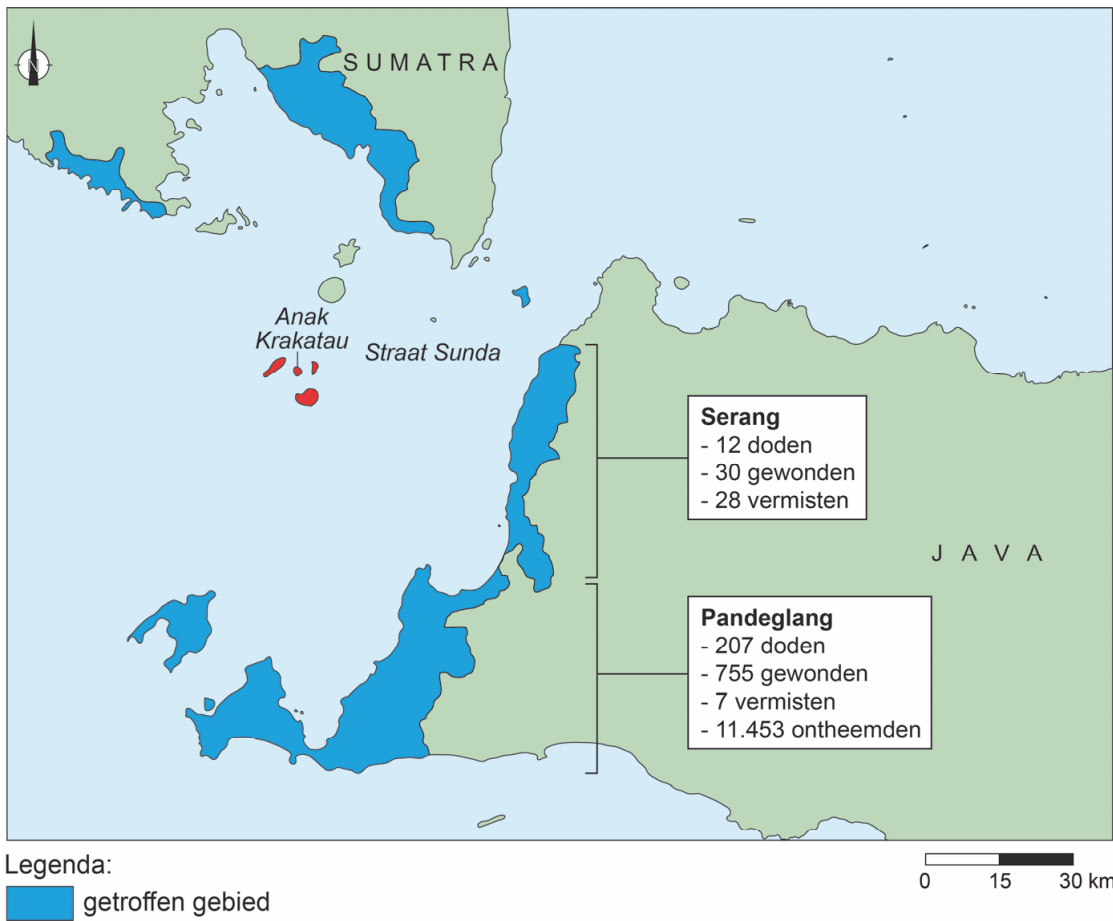

Anak Krakatau: de wedergeboorte van de vulkaan

bron 8

Indonesië: door tsunami getroffen gebied, 22 december 2018

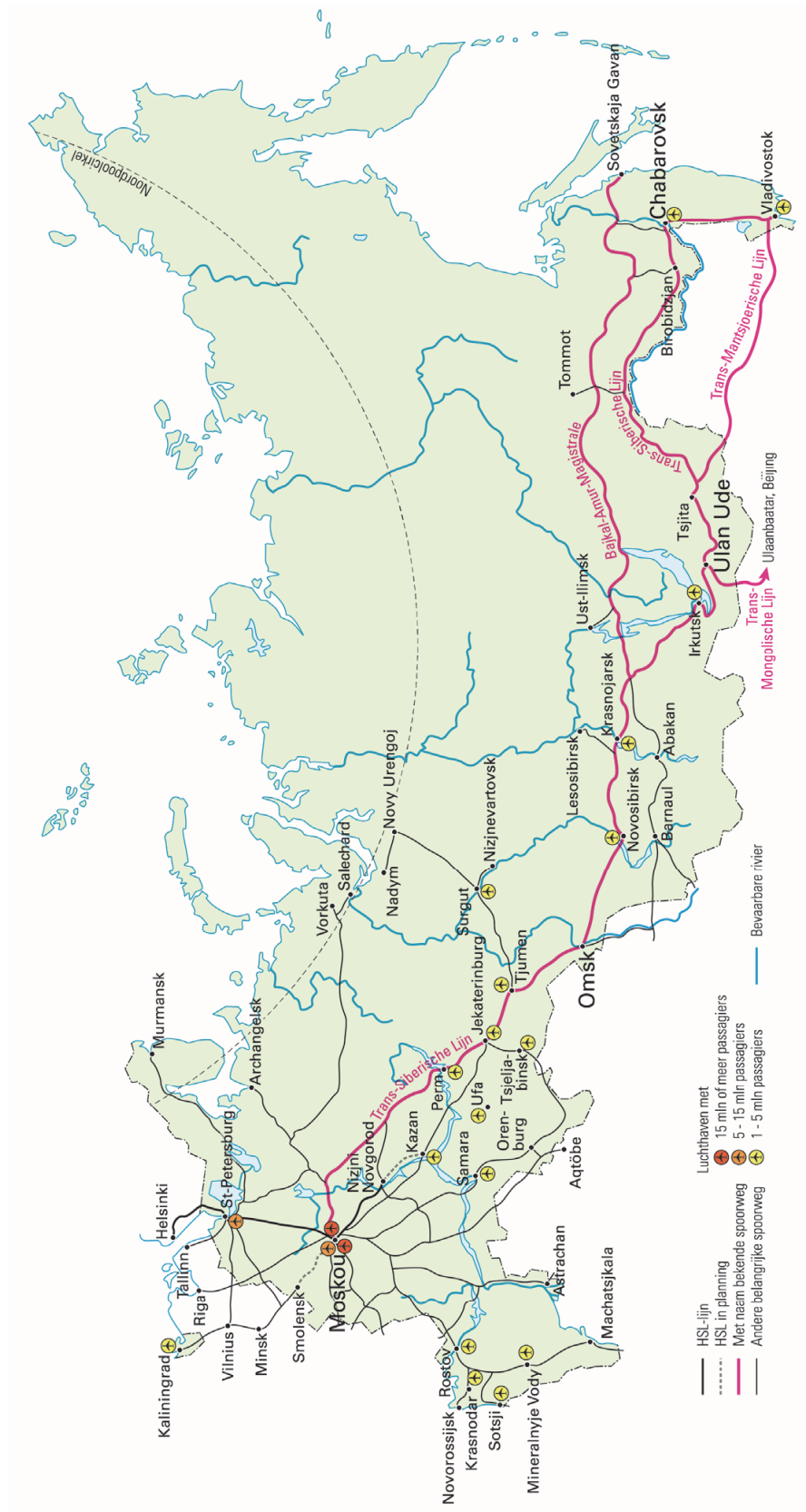

Opgave 4 – De Trans-Siberische spoorlijn

bron 9

Infrastructuur Rusland

bron 10

Foto's van vier spoorlijnen die deel uitmaken van de Trans-Siberische Lijn

foto a

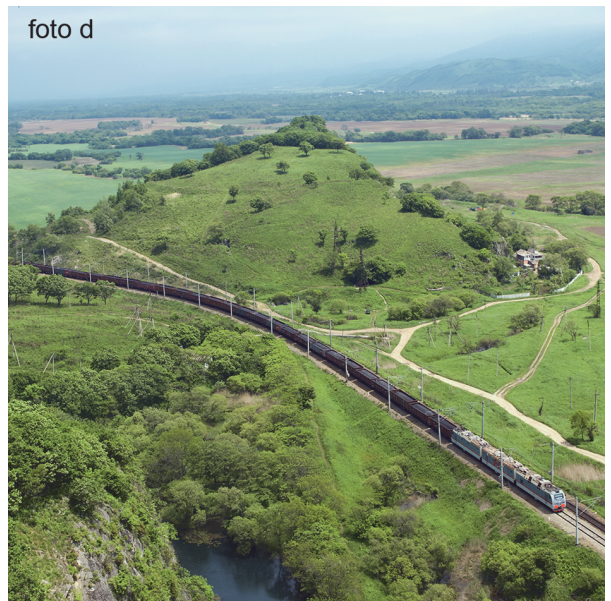
foto b

foto c

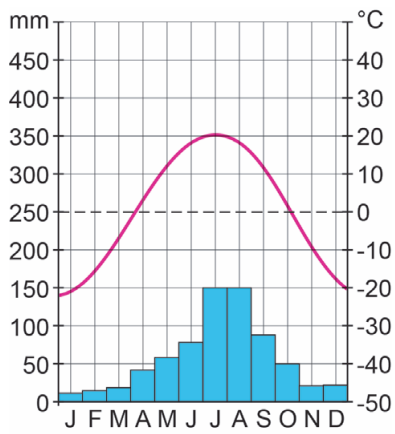

foto d

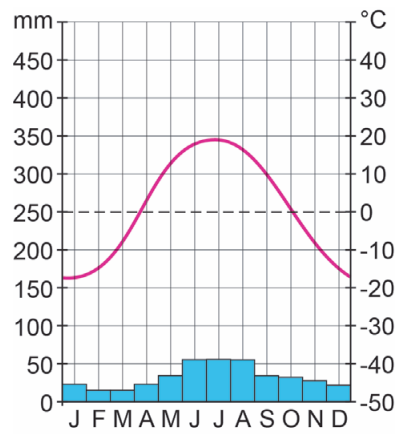

bron 11

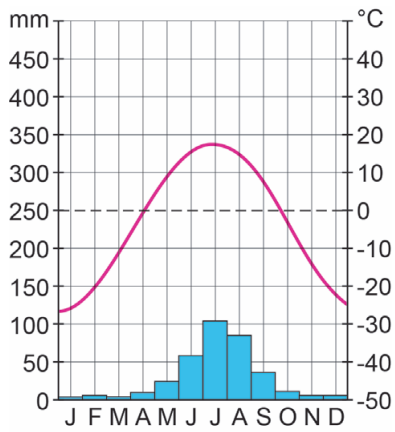
klimaatgrafiek a

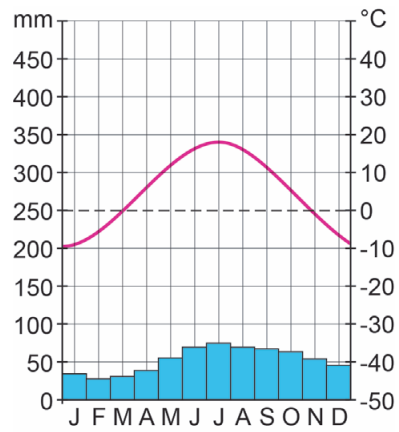
klimaatgrafiek b

klimaatgrafiek c

klimaatgrafiek d

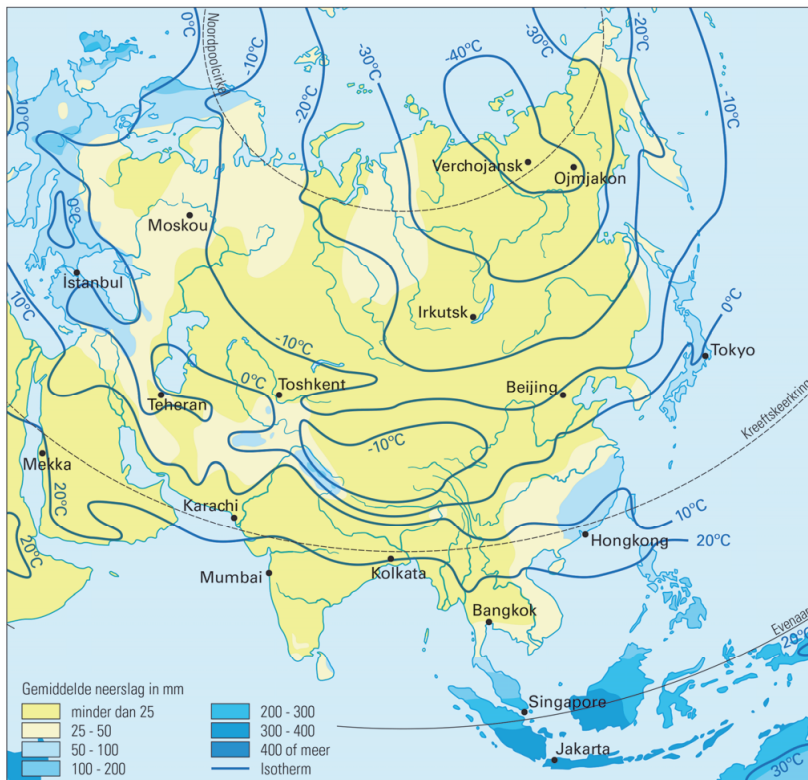
bron 12a

Jaarlijkse neerslag Azië

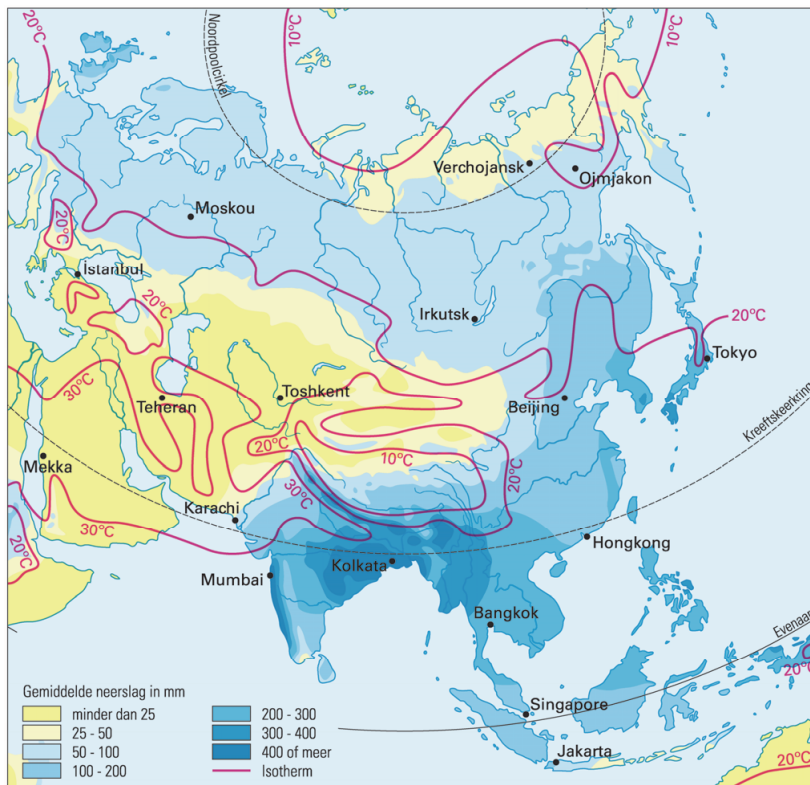
bron 12b

Temperatuur en neerslag in januari Azië

bron 12c

Temperatuur en neerslag in juli Azië

Opgave 6 – De fysische geografie van Zuid-Amerika

---

bron 13

Drie landschapsfoto's in Zuid-Amerika

Roraima-tafelberg in het Hoogland van Guyana

Cordilleras de los Andes, Peru

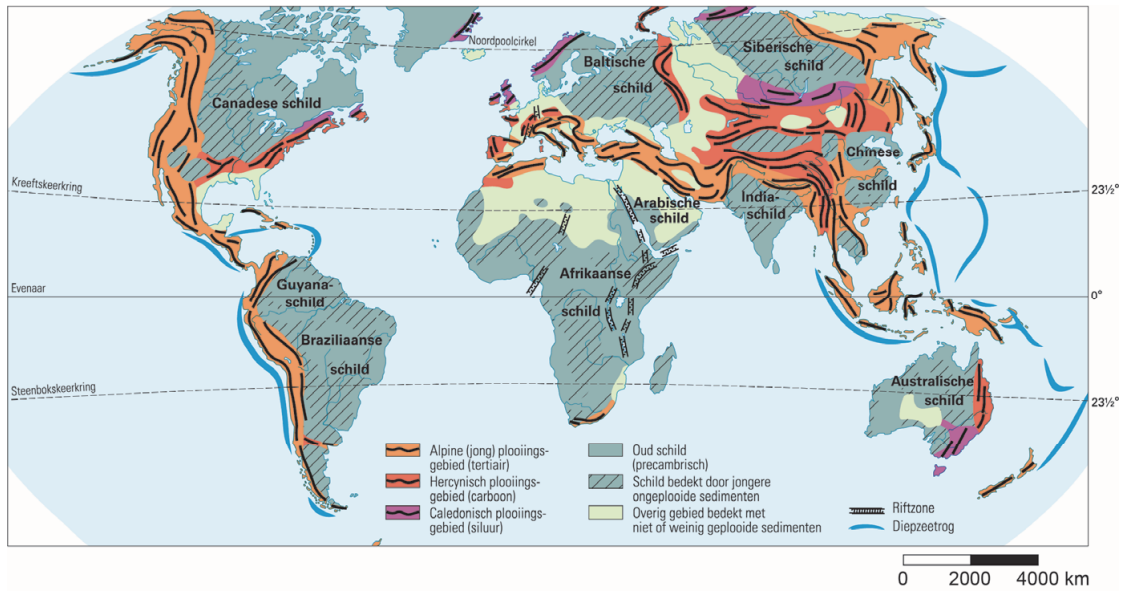

Rio Branco in het Amazonebekken

bron 14

Geologische bouw en gebergtevorming

bron 15

Oorspronkelijke plantengroei en landschappen in Zuid-Amerika

Opgave 7 – Herstructurering in Zaandam

bron 16

Herstructurering Zaandam

De stad Zaandam behoort samen met zes omliggende dorpen tot de gemeente Zaanstad. Deze regio was tot 1980 een bloeiend industriegebied. Er is nog veel dat aan deze bloeitijd herinnert, zoals het industriële erfgoed langs de dertien kilometer lange Zaan. Maar ook de vele sociale huurwoningen in Zaandam wijzen op dit verleden.

Door het verdwijnen van de industrie werd stedelijke vernieuwing noodzakelijk. Langs de oevers van de Zaan werden vanaf 1990 fabriekspanden gesloopt of omgebouwd tot woon-werkcomplexen. In 2003 werd ook een begin gemaakt met de herontwikkeling van het centrum en stationsgebied van Zaandam.

Tegenwoordig verplaatst de stedelijke vernieuwing zich steeds verder naar het zuiden, richting de industrieterreinen aan de oever van het Noordzeekanaal. Het Hembrugterrein (zie de bronnen 17 en 18) wordt sinds 2014 gebruikt door creatieve bedrijven en zal verder worden ontwikkeld tot een hoogwaardig woon-werkgebied.

Industrieel erfgoed langs de Zaan

bron 17
Zaanstad

Legenda:

--- gemeentegrens

markant industrieel erfgoed uit de 19^e en begin 20^e eeuw:

① Wormerwand	④ Honigfabriek	⑦ stoommeelfabriek De Vrede
② Lassiefabriek	⑤ Verkadefabriek	
③ zeepziederij De Adelaar	⑥ Hembrugterrein	

bron 18

Het Hembrugterrein

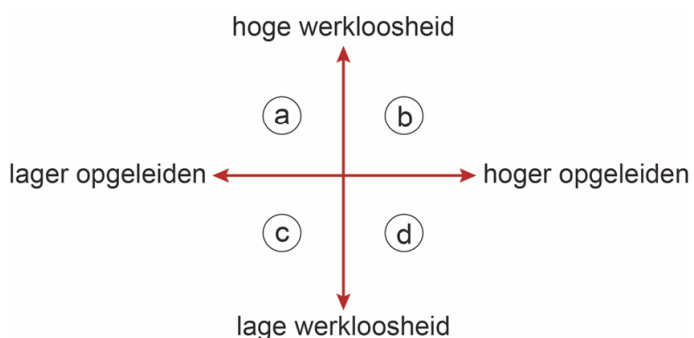
bron 19

Vier toekomstscenario's voor de wijk Poelenburg

De wijk Poelenburg, in het zuidoosten van Zaandam, is gebouwd aan het eind van de jaren 50 en het begin van de jaren 60. In 2009 wees toenmalig minister Vogelaar Poelenburg aan als aandachtswijk. Aandachtswijken zijn wijken met problemen die in aanmerking komen voor herstructurering.

Door de ontwikkelingen op het Hembrugterrein kan de sociaaleconomische bevolkingssamenstelling van Poelenburg in de toekomst veranderen.

Door twee indicatoren tegen elkaar af te zetten ontstaat een assenstelsel met vier kwadranten: a, b, c en d. Deze kwadranten geven mogelijke toekomstscenario's voor de sociaaleconomische bevolkingssamenstelling weer. Bij toekomstscenario b wonen in Poelenburg veel hoger opgeleiden en is de werkloosheid hoog.

Opgave 8 – De hoogwatergeul bij Heesselt en Varik

bron 20

Hoogwatergeul bij Heesselt en Varik gaat niet door

Lange tijd zijn er plannen geweest om bij Heesselt en Varik een hoogwatergeul aan te leggen. Veel inwoners van plaatsen en gemeenten langs de Waal waren voorstanders van de hoogwatergeul, maar inwoners van Heesselt en Varik waren veelal tegen de aanleg. Zij wezen op maatregelen in zowel binnendijs als buitendijs gebied, waardoor het overstromingsrisico langs de Waal al voldoende afgenomen was. Uiteindelijk is besloten de hoogwatergeul niet aan te leggen. In plaats daarvan worden alleen de winterdijken langs de Waal versterkt.

Topografische kaart van de Waal bij Heesselt en Varik

Legenda:

 de geplande hoogwatergeul

0 75 150 km
0 1 2 km